

Po pošti prejemam:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „
V upravnštvu prejemam:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEČ

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnštvu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 180.

V Ljubljani, v sredo 8. avgusta 1900.

Letnik XXVIII.

Kaj je omika?

Ne mislimo pisati razprave o vprašanju, kaj je prosveta. O tem so napisane že cele knjižnice. Opozoriti hočemo le na zamotane dogodke v Kini. Ti dogodki s svojo neomajljivo logiko kažejo nam jasneje, nego vsa teorija, kaj je prava prosveta ali omika. Vsi listi so polni poročil o kitajski vojski. Brzjavka pobija brzjavko, vse je polno protislovij in nasprotij. Izmed vseh protislovij in nasprotij raznih interesov pa moremo izbrati dve točki. Ena je, da je Kina s svojimi nešteti milijoni prebivalstva barbarska dežela; druga je, da treba Kina odpreti Evropi, ali, kakor mnogi naglašajo, zapadni omiki.

To dejstvo stoji, da mu je težko ugovarjati. Poklicani in nepoklicani faktorji kažejo na to dejstvo, a ne s pravim izrazom. Pravo svojo misel skrivajo pod navadno frazo, kakor da nimajo srca za resnico. Edini nemški cesar govori malo jasneje. Kakovi razlogi ga vodijo pri tem, o tem nočemo razpravljati.

Kaj torej pomeni, ako trdimo, da je Kina barbarska dežela? Pomeni edino to, da Kina ni krščanska. Govori in piše se mnogo o takozvani stari omiki kitajski, a ta njena omika jej ne dopušča, da bi napredovala. Kina je prikovana in nepremična v svoji kulturi. Od kod ta čudna omika, ta nepremičnost, ta odpor proti vsakemu napredku? Od religije, ki vlada v Kini, od njenega budizma. Religija Bude zapira vrata vsakemu napredku, dočim krščanski svet koraka k idealom prave in zdrave omike. Kina stoji, ona je danes taka, kakor je bila pred tisoči let. Edino na nekaterih osamljenih krajih ob dolgi obalah opaža se nekaj napredka. Ta napredek prihaja od zapadnega sveta. Nekatera pristanišča so odprta evropski trgovini in krščanski omiki. Krščanstvo je omika, brez tega ostane Kina vedno barbarska, nepremična in nevarna pravi omiki.

Pri nas seveda bi vsa ta teorija ne pre-

pričala, pri nas bi ne prepričala vsa zgodovina sveta, a prepričati nas morajo dejstva, izkušnje vseh evropskih držav v njihovih naselbinah. Vse velike evropske države iščejo trga in zemlje izven Evrope. Celo Amerika se danes spušča v naselbinska podjetja. Od časa do časa pa prihajajo iz vseh naselbin poročila, da so domači divjaki zapodili ali pomorili evropske vojaške čete. In divjaki so, ker niso kristijani. Vsak zofizem ne ovrže tega dejstva. Kamor ni prodrla luč krščanstva, koder se ne kažejo sadovi krščanskih misijonarjev, ondi vlada divjaštvo, odpor proti vsakemu napredku.

Svet simpatizuje z Buri in pomiluje njihovo nesrečo, ker so kot kristijani sposobni za napredek in svobodo. Prebivalstvo v Abesiniji je sicer daleč zaostalo v omiki za evropskimi narodi, a vendar se kaže nekaj napredka. Med Abesinijo in sosednim Sudanom je velik razloček, ker so v Abesiniji prodrli vsaj nekateri žarki krščanstva.

In zato zasledujemo v svetu pojave največjih nasprotij. Države, ki doma širijo in pospešujejo verski indiferentizem, ki proganjajo krščanstvo iz šol, podpirajo v daljnih svojih naselbinah krščanske misijonarje in njihove šole. V Franciji vladajo danes sami zagrizeni frimasoni, ali v tujini hoče francoska vlada imeti protekcijo nad katoliki. In to opazujemo pri drugih državah. Kedar hoče jedna evropska država osvojiti si novo naselbino ter jo rešiti divjaštvu, skrbi najprvo, da jo pokristijani. Facta loquuntur. Seveda sedanjim državam ni na tem, da bi širile krščanstvo, ampak iščejo drugih koristij. Najžalostnejši vzgled v tem oziru nam je Španija, katere vladni zastopniki v naselbinah so iskali le bogastvo. Zato pa se je tudi tako nesrečno končala njena naselbinska politika.

Gotovo pa je tudi, da katoliški misijonarji najuspešneje delujejo mej divjaki za pravo krščansko omiko. Katoliška vera ima eno svoje središče izven vsake druge oblasti in države. In od tega vzvišenega središča

kakor od svetlega solca se sipljejo žarki krščanskih resnic v temne pustinje po širni zemlji. Mnoge katoliške šole in bolnice pričajo celemu svetu o uspešnem delovanju katoliških misijonarjev za krščansko omiko. S tega stališča govori i nemški cesar kot protestant o krščanstvu, a v istini misli na katoličanstvo, ko podpira in brani katoliške misijonarje. Katoliška vera edina ima v sebi toliko moč in požrtvovalnost, da poraja vsak dan nove mučenike za vero in omiko. Kedar kakov učenjak v neznanem kraju Afrike ali Azije pade kot žrtev svojega poklica, vsi časniki ga kujejo v zvezde, dočim isti časniki molče o legiji katoliških misijonarjev, ki se leta in leta žrtvujejo mej divjaki za krščanstvo in omiko in prelivajo svojo kri. Da je katoličanstvo najožje spojeno s pravo omiko in napredkom, kaže nam njegov razvoj v veliki Britaniji in Zedinjenih državah. Pod egido svobode se katoličanstvo v teh državah samo po sebi razvija in si osvaja nove zemlje.

Nočemo izvajati iz vseh teh nepolitičnih dejstev onih zaključkov, ki bi se mogli uporabiti za naše razmere na jugu. Ti zaključki so jasni in nepobitni za našo bodočnost.

To velja tudi za Kina. Ko bode odprta krščanstvu in njegovi omiki, odprta bode tudi Evropi. Vojaška sila ne more nadomestiti krščanske omike. Države utegnejo s silo ukrotiti bokserje in kitajsko armado; z bankami in železnicami najdejo v Kini konsumente za zapadne proizvode: a s tem še ne bodo Kine preobrazile v kulturno deželo. To morejo storiti le katoliške šole, evangeljsko delovanje katoliških misijonarjev. Ti morejo več storiti, nego vsi topovi in bajoneti, banke in železnice, tovarne in rudokopi. Prva skrb mora torej biti varstvo katoliških misijonov. Dokler bode v Kini vladalo carstvo Bude, dotlej ne bode prave prosvete in omike. Prava omika je le krščanstvo. Ko bode Kina krščanska, osvojena bode za omiko. To je kinesko vprašanje.

Slomšekova slavnost.

II.

Iz cele Slovenije so v nedeljo prihajali na Ponikvo brzjavni pozdravi. Da čitatelji izvedo želje, s katerimi so slovenski domoljubi v duhu spremljali Slomšekovo stoletnico, objavimo vse brzjavke, kolikor smo jih mogli prepisati.

Ljubljana. Slavljencu in slaviteljem slava! — Uredništvo »Dom in svet«.

Ljubljana. Večna slava Slomšku, očetu našega narodnega programa. Slovenci, držimo se Slomška! — »Slovenski List«.

Ljubljana. Stolni kapitelj ljubljanski prisrčno pozdravlja vse zbrane proslavitelje velikega slovenskega škofa Slomška. Slava! — Zamejic, stolni dekan.

Ljubljana. Uzornemu rodoljubu, neumornemu buditelju in velikemu dobrotniku slovenskega naroda, dičnemu Slomšku. kličo »Slovenska Matica«: Večna slava in najblažji spomin. — Dr. Lampič, podpredsednik.

Ljubljana. Slava našemu vzorniku Slomšku! Slava slaviteljem! — »Slovenec«.

Ljubljana. Skofu učeniku, prijatelju slovenskega ljudstva, Slomšku Slava! Živel zbrani čestilci! — Kanonik Kalan.

Ljubljana. Duhom sino z Vami, želeč, da Slomškov duh prešine vse Slovence. Slava Slomškovega spomina! — Delavsko konsumno društvo.

Ljubljana. Slava Slomškovega spomina. Živelci Slovenci njegovega duha! — Krščansko socialne delavke.

Ljubljana. Nikdar naj ne izgine izpred naših oči žarna zvezda Slomškovega vzornega vzgleda. — Svatje novomašnika I. Franketa pri sv. Petru.

Ljubljana. Slava Slomšku, buditelju katoliške in narodne zavesti Slovencev. — Gostinčar.

Ljubljana. V duhu pri vas, čast Slomšku. Živelci čestilci njegovi. — Manfredo.

LISTEK.

Vivki.

(Poljski spisala Marija Radziwiecówna.)

Tik gozda stoji logarjeva hišica. Zarastena koča, z mahom pokriti svinjak, dve gredici za zelenjad, divja češplja pred hišo in na osamelem hrastu panj za buče.

Daleč na okoli tišina in samota. Na jedni strani vedno zeleno smrečje, na drugi širna nižina, polna močvirja in mlak, globok le o najbolj vročih poletjih pokošen travnik. Logar je imel malo dela. Pred ljudmi in tatovi ga je varovalo po leti in po zimski močvirje, konju ali tudi najlažjemu vozu nepristopno, obiskal ga je pa malokdo.

Tukaj je živel. Kot mladenič je prišel sem, obdelal košček te pustinje in udomačil se je v gozdu.

Imel je jednega psa, konja in puško, in ker mu je bilo dolgčas, je šel večkrat onostran močvirja, v vas, v gostilno k ljudem.

Potem se je oženil. Takrat se je zgodilo, da se je razširilo njegovo gospodarstvo, da je prišla v hlev krava s prašičem, pred hišo je vzrastle češplja in na osamelem hrastu je visel panj. Logar je bil srečen, vsega je imel v obilici.

Toda na svetu, torej tudi v logarjevi hišici sredi močvirja, ni nič stanovitnega.

Nekoč po zimi mu umrje žena vsled močvirne mrzlice, za katero se mesec dni nista nič brigala. Ko pa je prišel štiridesetdanski post, je ugasnila nekoč tako tiho, da se mož še prebudil ni.

Umrli je brez spovedi in brez — voščene sveče, na vsak način je torej hodila, kakor pravijo ljudje, nazaj in po noči svoje mučila.

In v resnici se je odslej poslabšalo v logarjevi koči.

Logar je skoro onemel in dolge kuštrave lase je pustil, da so dalje rastle. Oba otroka sta bila kakor dve voščeni sveči. Gozd in živalski nagon ju je vzgojil.

Oče je blodil ves dan po gozdu; mučil ga je silen dolgčas. Zvečer se ni zmenil za otroka. Sloneč na klopi pred kočo je pihal iz pipe in zrl mrklim očesom čez močvirje.

Tisti čas se je tudi zgodilo, da si je pustinja kos za kosom od svoje nekdanje posesti nazaj pridobivala. Mali vrtec je izginil, češplja je postala divja, buče v panju so zmrzile, krava poginila, ker jo je pičil gad, prašiča pa so ukradli volkovi. Le to je še preostalo, kar je bilo v koči.

Duša samotarjeva je bila kot močvirje, katero je čuval, — pusta in nerodovitna...

Vzlic temu je bil v najlepših letih moške dobe, toda podivjal je vsled svojega obližja in postaral se vsled brezčutnosti, ki je navadna spremljevalka takih bitij.

Nekega pomladnega dne, ko so v ivki (Kibitze) v celih trumah prileteli in neprestano krožili nad močvirjem z glasnim: »ki-vi-ki-vi!«, je dobil logar, ko je prišel domu, le deklico pri ognjišču.

»Kje je Filip?« vpraša.

»Ne vem«, odgovori hladno, »je šel na močvirje iskat vivkovih jajec«.

Oče se ni prestrašil. Morda je postal truden in je prenočil na planem.

Toda tudi naslednji večer je našel le deklico doma. Oprta na komolec je sedela v koči in glasno jokala.

»Ali ni Filipa?«

»Ne. Utonil je!« odvrne in glasno zahti.

»Kdo ti je povedal?«

»Nihče, pa jaz vem, videla sem ga v sanjah pri kolovratu«.

»Prismojenka«, zamrmra logar. Vendar ni zaspal celo noč, temveč sedel je pred kočo in strmел v mesečnem svitu v bliščečo vodo sredi močvirja...

Na vse zgodaj, ko so se začeli prvi vivkovi »ki-vi-ki-vi«, je šel iskat sina.

Našel ga je ne daleč od vedno zelenih studencev — v močvirju, kjer so močvirne ptice najraje gnezdile.

Bil je zabuhel in višnjeve, poln vode, katero je popil, in že so lazili gnjusni, črni hrošči in črvi po njegovem telesu.

Vedno pa so priletavali in zopet odletavali vivki, radovedni in vznemirjeni, ter kričali v jedno mer svoj: »ki-vi-ki-vi!«

Logar stoji dalj časa nepremično in čudeč se strmi v mrliča.

To je bilo nezasičeno, da je mladenič, vzrastel v močvirju, v plitvi mlaki utonil!

»Če ga ni mati, ta nepokojni duh utopila...«

Ne bolečine, temveč globoko premišljevanje je izražal očetov obraz. O smrti mora obvestiti občino, župnika, svojega gospodarja...

Na vse strani je bilo daleč. Saj Filipu je to vsejeeno. Najprvo bi morala priti še komisija, pripraviti bi moral desk za krsto, mrlič bi moral dva dni ležati v koči in potem bi se ga moralo še na ramah čez močvirje na okopališče nositi.

Saj nič ne de, leži v suhi zemlji ali pa v močvirju!

Saj je umrl, kakor mati — brez voščene sveče!

Tako je mislil kmet ter začel rezati šibe v gošči in jih polagati na truplo; potem je stopil do pasu v vodo ter potrgal nekaj ločja in ga pometal na mrliča.

Vivki se pa med tem zbirajo krog logarja, se ga dotikajo s peruti in pojejo žalno svojo pesem »ki-vi-ki-vi«.

Stopi nekaj korakov naprej in pogleda krog sebe.

(Dalje prih.)

Dobropolje. Zbrani na ljud. shodu v Dobropoljah navdušeno pozdravljamo slavlilce velikega slovenskega škofa in domoljuba. Slomšekova načela so nam porok lepše bodočnosti. — Dr. Krek, Ramoveš, dr. Gruden, dr. Schweitzer, Jaklič, Kerin, Pešec, Žagar.

Novo mesto. Živeli čestilci Slomškovi, živele njegove ideje. Bog in narod! — Državna poslanca Vencajz in Žitnik.

Kostanjevica. Zborovalci na katoliško-političnem shodu v Kostanjevici pozdravljajo Slomškov čestilce ter kličejo navdušeno: Slomškov duh zavladaj med nami! — Dr. Šusteršič, predsednik.

Celovec. Krepost, jakost, jeklena volja naroda slovenskega, ki se tako odkrito kaže pri današnji ponosni slavnosti, naj nam bode poročstvo v bodoče, da nas ne premagajo ne verige, ne okovi, ampak da prodiramo počasi, a odločno Slomškom naprej. Slava slaviteljem! — Uredništvo »Mira«.

Mostar. Slavljencu vseh Slovencev kličemo slava Slomšku, preporoditelju mladeži, uskresitelju slovenske misli. — Šolske sestre.

Vižmarje. Bog živi slovensko edinstvo po Slomškovemu geslu! — Šent Vid nad Ljubljano, Gregor Malovrh, župnik, predsednik »Rokodelskega društva«, Anton Belec, župan, Jožef Zakotnik, župnik v pokoju, Ferd. Erker, kapelan, Danilo Pirc, Fran Cirman, predsednik »Čitalnice«, Jož. Arhar, predsednik »Mizarske zadruge«, Josipina Belčeva, županja, Ivanka Zakotnik.

Podkloster. Slava spominu apostolskega škofa Antona Martina. Njegov duh naj oživlja rod slovenski in naj vedno prebiva med nami. Živio njegovi čestilci! — Gregor Einspieler.

Litija. Slava Slomšku! Njegov duh prerodi milo slovensko domovino. — Šmartinski domoljubi.

Celje. Slava spominu neumrljivega Slomškega kličo »Delavsko podporno društvo« v Celju.

Maribor. Sveti Bog ohrani Slovence pobožni duh Slomškov. — Kanonik dr. Križanič.

Maribor. Prevzvišenemu knezu in škofu Antonu Martinu Slomšku, največjemu dobrotniku in milemu očetu Slovencev ob njegovi stoletnici »Slava!« in večen spomin. — Lavrencij Herg, stolni dekan.

Maribor. Obmejni Slovenci burno pozdravljajo slavnost, želeč, da ta slavnost združi vse Slovence za Slomškov program. — Sentiljski narodnjaki.

Maribor. Slomškov duh vzbujaj in krepi vse Slovence. — Bralno društvo Št. Ilj, Thaler predsednik.

Maribor. Duhovščina stolnega župnišča mariborskega zadržana udeležiti se veleslavne svečanosti kličo vsem čestilcem nepozabnega Slomškega gromoviti »Živio!«

Hoče. Hočki duhovniki želijo: Slomškov duh prešinjal slovenski rod!

Hoče. Katoliško gospodarsko bralno društvo v Hočah kličo Slomškovim slaviteljem »Slava!«

Marnberg. Marnberški Slovenci pozdravljajo Slomškov čestilce in želijo obmejno slovensko šolo, da bi se mladina vnela za slovensko besedo materino. — Somrek.

Ljutomer. Slava Tebi, ki si nam branil naši svetinji, ki sta nam sveti kot svetli oči. — Maloveded.

Zagreb. Naj bi duh neumrlega Slomškega složil ves slovenski narod v jedno misel, da bi vsi Slovenci složno delali v istem duhu, v katerem je delal neumrljivi Slomšek. — Stjepan Korenić, urednik »Katoliškega Listaa«.

Zagreb. Nepozabnemu Slomšku kličo »Slava!« — Zagrebške Slovenke.

Zagreb. Združenim slovenskim in hrvatskim bratom pri stoletnici prezaslužnega rodoljuba in pisatelja slovenskega vzklika »Slava Slomšku!« Srčno pozdravlja. — Jugoslovanska akademija.

Zagreb. Prisostvujem v duhu Slomškovi svečanosti ter kličem: Slava prvemu in najodličnejšemu slovenskemu pedagogu in domoljubu. Slomškov nauk bodi kažipot k zedinjenju Slovencev.

Kozje. Duh Slomškov naj veje med brati Slovenci. Čestilcem njegovim pozdravi!

— Za »Katoliško politično društvo za kozjanski okraj« Tomažič.

Radovljica. Večna slava Antonu Martinu Slomšku, ki naj prosi iz nebesih za edinstvo slovensko. — Duhovščina radoljska. Novak, dekan.

Gradec. Velikemu duhu Slomškovega se klanjamo do tal i slovenski naprednjaki. Slava njegovim slaviteljem.

Trbovlje. Slava Slomškovega spominu, slava vrlim čestilcem njegovim. — Katoliško delavsko društvo.

Djakovo. Slava Slomškovega spominu! Njegov duh živel med Slovenci na veke! — Slovenci iz Djakova.

Gornji Grad. Slava Slomšku kot opovatelju savinjskih planin! — Savinjska podružnica »Slov. planinskega društva«.

Št. Pavel. Slomškovi nazori naj se uresničijo. Slava mu! — Vitez Zitterer, Plesnik.

Trojana. Službeno zadržan, pozdravljam vse udeležence Slomškovih slavnosti. Duh Slomškov navduši vse Slovence, da bi se zopet krepko oprijeli njegovega gesla: »Vse za vero, dom, cesarja!« — Šlakar.

Šoštanj. Spominu našega pastirja, učitelja kličemo »Slava!« za šoštanjsko čitalnico in podružnico sv. Cirila in Metoda. — Dr. Fran Mayer.

Škofja Loka. Slava Slomšek Tvojemu spominu! Slava slavnim vsem čestilcem Tvojim. Načelom Tvojim vsakedo naj služi, načelo Tvoje nas jedino združi, da krepka slave bo zastava, pod njo pa večna Tvoja slava! — Dr. Aleš Ušeničnik, Janez Kalan, Peharc, Čadež, Finžgar, Petrič.

Škofja Loka. Slava prvoborniku Slomšku! Živeli slavitelji! — Slov. bralno društvo.

Bled. Najboljšemu duhovniku, škofu, vzglednemu katehetu, nedosegljivemu učitelju, hvaležen spomin. — Ažman, župnik gorjanski; Belec, Kunšic.

Kamnik. Bog daj, da bi se vi slovenski pedagogi, združili in v duhu Slomškega učili. Slava Slomšku, Bog živi njegove čestilce! — Slovensko katoliško društvo za kamniški okraj.

Konjice. Naše katoliško politično društvo srčno želi, da bi vsa slovenska društva delala v duhu Slomškovega. — Načelnik Voh.

Brno. Še mnogo takih mož kakor si Ti, slovenska mati naj rodi. — Saks.

Marija Enzersdorf. Večna slava neumrljivemu geniju. Živeli njega čestilci! — Marija Pukl. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Sestanek ministrskih predsednikov v Ratotu. Zopet se je oglašil v zadnjem času neizogibni »P. Lloyd«, toda tokrat kot strog zagovornik mažarskih interesov in velik prijatelj mirnega treznega dela v obeh osrednjih parlamentih. Da je sedaj tako strogo nastopil, je mogoče le dvojje; ali mu Szell ni hotel razodeti, o čem se je razgovarjal s svojim tovarišem Koerberjem, ali pa je avstrijski kabinetni načelnik tako odločno zastopal avstrijsko stališče, da mu Szell ni mogel do živenga. Nekaj je moralo priti vmes, ker list, prvi organ v monarhiji, ne prinaša o tem nikakega poročila, pač pa le grozi. Avstrijskim faktorjem kličo nasproti: aut-aut. Ali red in svoboda ter uravnava nerešenih vprašanj, kakor je mej drugim zagotovitev skupnih zadev z avstrijsko ustavo, ali pa naj avstrijska ustava ne visi kot mlinski kamen na vratu Ogerske. — Skoro v istem smislu piše za njim »Bud. Hirap«, izjavljajoč, da se nahajajo Mažari prej ko slej pred alternativo: ali je koristneje, da Čehi in Nemci sklenejo mir, da odklonijo nagodbo in provzročijo na Ogerskem nedogledno gospodarsko krizo, ali pa je bolje in so boljše zavarovani ogerski gospodarski interesi, ako se Čehi in Nemci mirno bijejo dalje, dokler se jim poljubi. Pred to alternativo, pravi, bomo še tudi v letu 1901 in 1902, ko bo treba obnavljati trgovinske pogodbe. — Mažarom se torej zdi še najbolj primerno, da se otresejo težkega mlinskega kamna. Ako se to zgodi, Avstriji gotovo ne bo žal.

Deželni zbori se snidejo po poročilih večerajšnjih dunajskih listov še le v pozni

jeseni, morda še le koncem novembra ali začetkom decembra, torej se prične deželno-zborsko zasedanje še le po preteku prvega dela državno-zborske sešije, ki se prične koncem septembra. Poročila o deželnozbornem zasedanju se torej skoro vsak dan menjujejo; pred nedavnim se je namreč še trdilo, da se snide večina deželnih zastopov že v septembru, ker ni nikake gotovosti, ali in kedar se snide državni zbor.

Vodja nemških socialistnih demokratov Liebknecht. Nemška socijalna demokracija je včeraj izgubila jednega svojih prvih mož. V noči mej 6. in 7. avg. ga je v Charlottenburgu zadela kap. Z Liebknechtem je legel v grob eden najdelavnejših agitatorjev. Studiral je Viljem Liebknecht na vseučilišču v Giessenu, pozneje pa v Berlinu. Kot 22letni mladenič se je že s soc. dem. navdušenjem udeleževal pri ustaji, s čimur si je prislužil osem mesečno ječo. Potem je bil kot begun v Švici in na Angleškem, v letu 1882 se je povrnil zopet v Nemčijo, kjer je postal časnikar. Že tretje leto po njegovi vrnitvi iz Anglije ga je vlada radi strastne agitacije iztirala iz Prusije. Prišel je tedaj v Lipsko, kjer je pričetkom leta 1868 prevzel vodstvo »Demokr. Wochenblattaa«. Štiri leta pozneje ga nahajamo s prijateljem in tovarišem Beblom na trdnjavi Hubertsburg, kjer je moral dve leti preседeti radi veleizdaje. Še v tem času so ga pa njegovi volilci na Saškem poslali v nemški državni zbor. Temu zastopu je pripadal do zadnjega ter se odlikoval s toliko zgovornostjo in odločnostjo, da je soc. dem. stranka kmalu postala važen faktor v nemškem državnem zboru. Pet let pozneje so ga poslali volivci tudi v saško drugo zbornico. Z Beblom je stal na čelu centralnemu organu nemške socijalne demokracije »Vorwärtsu« ter priobčil tekom let veliko število spisov. Neštevilno njegovih brošur je romalo mej zveste sodruge. Umrli je včeraj kot starček 75 let, sicer še čil in krepak. V zadnjih letih je s svojimi govori in spisi prišel večkrat v nasprotje v Beblom in drugimi soc. dem. prvaki, a največ le zato, ker se mu niso hoteli ukloniti vselej in v vsem. Igral je kaj rad ulogo diktatorja; kdor se mu je ustavljal, moral mu je izpred očíj. Smatral se je nezmotljivega. S to svojo brezmejno odločnostjo in brezobzirnostjo je dosegel velik upliv pri vseh sklepih strankinega vodstva, in trditi se sme, da je imela soc. demokracija na Nemškem malo tako vplivnih mož.

Bebel o »magi« socialistizma. Kakor vsako leto je vodja socijalne demokracije v Nemčiji, poslanec Bebel, tudi letos zapisal nekaj prorokovanj v strankinem koledarju za leto 1901, v katerem govori o uspehih soc. demokracije v minulemu letu ter o njenem nadaljnjem razvoju. Gibanje, pravi Bebel, je v minuli dobi znatno napredovalo in ga ne ustavi ne bič ne slaščica, dokler stranka ne doseže svojega namena. Ali pride pri tem do katastrof in kakšnih, tega mož ne ve povedati, pač pa pravi, da zmage ne odloči število pesti, marveč število mož jasnega uma in trdne volje. Bebel je postal že previdnejši. Mož ne prerokuje splošnega poloma več v gotovem roku, marveč pusti to vprašanje nepojasnjeno, in priznava, da število jasnih glav ni v nobeni primeri s številom »sodrugov«. Vodja sicer pravi, da mora 20 vek dovršiti, kar je 19. pričel, toda v tem stavku ni tolike jasnosti, da bi sodrugi koncem leta 1900 z gotovostjo mogli računati na splošno delitev.

Napadovalec Stipido pobegnil. Sipido, oni mladi zločinec, ki je pred nedavnim streljal na vlaškega princa, je ušel roki pravice in sicer vsled pomanjkljivosti belgijskih zakonov. V londonski poslanski zbornici so se minuli teden čule zbog tega zelo pikre besede in večina je pozvala vlado, naj si takoj izposluje pojasnil v tej zadevi od bruseljske vlade. V soboto je došel odgovor iz Bruslja. Vlada izjavlja, da kot varuhinja zakonov istih ni smela prekoračiti, akoravno bi bila rada z vso strogostjo postopala proti Sipidu. Zakon namreč določa, da se mora obtožencu, ako dokaže, da ima zakonito bivališče v Belgiji, dati tri dni odloga za vložitve pritožbe ničnosti. Ker je Sipido bival pri svojih stariših, ga je bilo mogoče prijeti še le po preteku treh dni. Ta čas pa je Sipido porabil za beg. Vlada obžaluje ta

dogodek, za katerega pa ne more biti odgovorna. — Krasne razmere! Na ta način lahko pobegnejo največji zločinci.

Admiral Dewey predsedniški kandidat. Kakor poroča »Am. Slovenec«, so anti-imperialisti v Newjorku 18. julija sklenili, da ne kandidujejo niti Mac Kinleya niti Bryana, pač pa hočejo oddati svoje glasove admiralu Deweyu, ako prevzame kandidaturo. Mož se je že izjavil, da prevzame častno nalogo, akoravno mu je znano, da predsedniškega mesta še nima v žepu.

Aktija evropskih velesil v Kini je po dosedanjih poročilih res pod vso kritiko. Razun osvojitve pristanišča Taku in osvobojenja tujcev v Tientsinu nimajo zjedinjene evropske čete pokazati prav nikakega vspeha. Najbolj se pa kaže ta njih neuspeh v prodiranju proti Pekinu. »Mi odpotujemo«, bobnali so pred nekaj dnevi oblastni Angleži, »mi in Amerikani; ako gredo drugi z nami, dobro, ako pa ne, tudi prav. Na vsak način odpotujemo v soboto«. A prišla je naznanjena sobota, Angleži pa niso odšli, ker baje ni še vse pripravljeno. In kmalu pride angleško poročilo iz Tientsina, da bi vsi radi odpotovali, a Angleži in Amerikani ne marajo, ker sami niso dovolj močni. Sicer je pa baje vse v najlepšem redu. Na papirju je vse uravnano. Dognano je, da je od Tientsina do Pekina 120 km, ovir ni na celem potu nikakih za močno zjedinjeno armado. V šestih ali sedmih dneh je armada v Pekinu, poslaniki so rešeni in maščevalna akcija se prične. Tako je preračunljeno, v resnici se pa nič ne zgodi, stroj se je ustavil. Ves mogočni aparat je za las podoben zrakoplovu grofa Zeppelina. Lep je, stal je ogromno svoto denarja, funkcionirati pa neče. V resnici je položaj v Kini mnogo slabši, nego pred dohodom evropskih sil. Kitajci so si že zavarovali Pekin z mogočnimi utrdбами in nasipi. številna armada se je pa že obrnila proti Tientsinu in mogoče je, da pridejo tje Kitajci prej, predno se evropska velemoč napoti v Pekin. Rusi in Japonci imajo dovolj opravka s kitajskimi četami na severu in severo-zahodu, ostale evropske države z Amerikani vred pa itak niso dovolj močne. Dokler se torej v tem oziru nič ne zboljša, ni misliti na kak ugoden uspeh.

Cerkveni letopis.

Vprašanje. Čast. gg. predniki Marijinih družb! Ali bi ne kazalo, da priredimo pred drugim katoliškim shodom na Brezjah pripravljen shod, ki bi bil zajedno zborovanje za moše in mladeniče, ki so udje Marijinih družb? Za zadnje bi bilo nekaj kratkih cerkvenih govorov, kakor imajo tudi nemške Marijine družbe v Avstriji ali izven nje zadnji čas vsako leto enake skupne shode z več primernimi govori. Poleg tega bi bili v primernem času nekateri govori izven cerkve za moštvo sploh.

Nove orglje je naredil gospod Kriegel za cerkev sv. Antona v Štangi. Blagoslovljene bodo angeljsko nedeljo.

Dopisi.

Leše, 6. avgusta. Leše še takega niso videle, tako so rekli 5. avgusta t. l. vsi, ki živijo v tej takoimenovani gorenjski Vipavi. Kaj je neki bilo? Tole: Mlademu gasilnemu društvu je zrasel kar v naglem času primeren dom, ki s svojim stolpom gleda po celih Lešah, da bi ne bile preveč rudeče. V novi dom se je prepeljala ovenčana brizgalnica. Ženin (gasilni dom) in ocvetličena nevesta (brizgalnica) sta dobila blagoslov božji po veleč. domačem gospodu župniku, katerega sta pri tem spremljala domačin g. Jož. Valjavec in mošenjski g. kapelan Bleiweis. Zadnji je v slavnostnem govoru razodel skrivnostni recept zoper različne osodepolne srčne ognje. Slavnosti so se udeležila gasilna društva iz Tržiča, Begunj in Mošenj. Ob dveh popoldne smo sli vsi gasilci pod skupnim voditeljem gosp. Fr. Kocijančičem prosoč dežja za procesijo. Ko smo korakali domov, nas je že hladila nebesna rosa. Največ smeja nam je dala šola. Kdo bi mislil, da je v Lešah tako gledišče. Ali imajo bosonogi tamošnji igralci in igravke posebne zmožnosti, ali pa je g. učitelj leški tak, da Lešane radi njega zavidamo! Še g. Rahot je bil vesel dné, ko mu je sv. Florijan prevzel skrb za gasilni dom, čigar poraj je njegova

glava poskrbela. Najbolj glasne so pa bile tržiške trompete, ki so imele povsod zadnjo besedo.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Osebnosti. Profesor na višji gimnaziji v Ljubljani g. M. Pletteršnik je bil povodom svojega umirovljenja odlikovan z viteškim križcem Fran Josipovega reda. — Dež. sodišča svetnik in okr. sodnik v Idriji g. Fr. Vedernjak je premeščen k dež. sodišču v Ljubljano. — Č. g. dr. Andrija Jagatič, predstojnik usmiljenih sester na Balkanu, je v nedeljo v Zagrebu praznoval 25letnico svojega mašništva. Unetemu hrvatskemu rodoljubi želimo še mnogo let! — Župan v Sv. Križu na Vipavskem g. F. Trpin se je poročil z g. Terezino Lasičevno.

„Slovenski Narod“ in Slomšekova slavnost. Udeležnik Slomšekove slavnosti nam piše: »Slov. Narod« v ponedeljek ni imel razven male notice poročila o Slomšekovi slavnosti. Včeraj pa je priobčil »Narod« poročilo, polno napadov na katol.-narodno stranko in kršč.-soc. Kat.-narodna stranka in kršč.-soc. so bili častno zastopani na Slomšekovi slavnosti, a »Narod« vidi samo dr. Tavčarja, Hribarja in deseterico »Sokolov« ter niti ne omenja »Slov. kršč.-soc. zveze«, ki je zastopala ogromno večino slovenskega delavstva. Kar nas posebno veseli v poročilu, je izjava, da je bil Slomšek venderle — klerikalec. Štajerski Slovenci bodo pač veseli »Narodove« izjave, da je Slomšek imel mnoge krive nazore. Glasilo slovenske inteligence seve noče povedati teh »krivih nazorov«. Tudi dr. Tavčar in Hribar sta bila o teh »krivih nazorih« na slavnosti tiho, ker sta vedela, da bi sicer vzbudila veliko ljudsko nevoljo. »Narod« dalje piše: »Slomšek je bil po svojem političnem mišljenju klerikalec, četudi tolerantnejši in taktnejši, kakor marsikateri drugi... Klerikalstvo je ostalo popolnoma na strani«. Torej Slomšek je bil klerikalec — a klerikalstvo je bilo popolnoma na strani. To je pač logika inteligence! Še ni dolgo, ko je »Narod« pisal, da »klerikalci« sploh nič niso naredili za slovenski narod, a baš nedeljska slavnost je pokazala tudi ljubljanskim »Sokolom«, koliko je storil za Slovence že samo jeden »klerikalec«. Delo Slomšekovo je na banketu posebno proslavljajal tajnik Mohorjeve družbe g. Rozman, a »Narod« ne omenja niti besede tega govora, menda zato, ker je g. Rozman povdarjal Slomšekove besede: »Sv. vera je luč, beseda materina je ključ do prave narodne izumike«. In to so menda »krivi Slomšekovi nazori«. Naj bi »Narod« raje priobčil ta krasen govor, nego da napada dr. Šusteršiča, dr. Kreka in druge, da niso prišli na Slomšekovo slavnost. Ti možje so v nedeljo pač najlepše praznovali Slomškov spomin, da so na treh shodih stotinam ljudstva razvijali katoliška načela, ki so bila tudi Slomšekova. »Narod« se roga kršč.-soc., da so na slavnosti — samevali. Kršč.-soc. res niso bili zbrani na mestu, kjer je Tavčarju kričala četica »Sokolov«, pač pa so bili na onem mestu, kjer so »samevali«. »Družba sv. Cirila in Metoda«, »Slov. Matica«, »Mohorjeva družba« in korški Slovenci s slovenskimi drž. poslanci. »Narodovo« poročilo o Slomšekovi slavnosti pozdravljamo, ker je — odkritosrčno. Nič več ni v njem tistega zagotovila, da moramo vsi delovati v Slomškovem duhu. Štajerski duhovščini »Narod« daje spričevalo, da je taktnejša od kranjske. Upamo, da se štajerska duhovščina za tako spričevalo od strani ljudi, katerim so mnogi Slomšekovi nauki »krivi nazori«, lepo zahvali in pripozna, da je marsikdo na slavnosti od pristašev »Sl. Naroda« pričakoval večje doslednosti, nego so jo pokazali po slavnosti. Z ljudmi, katerim so Slomšekova načela »krivi nazori«, je nemogoče govoriti resno besedo.

Shod v Kostanjevici. Iz Kostanjevice se nam piše: Ako je bil kak kraj potreben katoliškega shoda, tedaj ga je bila prav gotovo Kostanjevica, ki ima v sebi mnogo nemškutarsko-liberalnih elementov. V kraju, kjer prevladujeta »Narod« in »Neue Freie Presse«, sploh drugače biti ne more. O kakem narodnem prepričanju ali celo o kakem verskem življenju pri inteligenci pri nas sploh ni govora. Zadnji katoliški shod,

ki se je vršil ob najlepšem vremenu v nedeljo popoldne ob 4. uri, je posvetil marsikateri liberalni pameti, da ni vse tako, kakor se čita. Vlado je zastopal gosp. okrajni glavar Orešek. Ljudstva se je zbralo jako veliko tudi iz sosednjih župnij. Govorila sta dr. Šusteršič o važnosti katoliškega shoda za današnji čas, gosp. dr. E. Lampe pa o kmetijski organizaciji. Oba govornika sta naslikala slovenske liberalce tako značilno, da tega naši liberalci nikdar ne pozabijo. Zlasti gospod dr. Šusteršič je navel par slučajev iz manevra liberalcev za časa deželnozborskih volitev, ki so obudili splošno ogorčenje in smeh. Shod bode imel brez dvoma veliko dobrih posledic. Gospod predsednik je sicer povabil pričujoče liberalce, naj se oglase k besedi, toda bili so vsi tihi, ker so menda prepričani, da se slaba stvar ne da zagovarjati. Odposlal se je brzojav zborovalcem Slomšekove slavnosti. Z navdušenimi živjolkami na cesarja se je otvoril in z glasnimi slava-klici na papeža Leona XIII. se je zaključil velepomembni shod.

Poslanec Šuklje pred volilci. V soboto zvečer je drž. poslanec, dvorni svetnik Šuklje poročal svojim volilcem o državnem zboru. Pri tej priliki pa je kritikoval obe slovenski stranki na Kranjskem. Prav gorke in resnične je povedal na naslov »Sl. Naroda«. Mi le želimo, da bi te opomnje ne ostale brez dobrega vspeha. In kot zvest pristaš »svobodnega napredka« in kot »praktičen nacionalen ekonom« se je spravil tudi nad kat. narodno stranko in njeno gospodarsko organizacijo. Udrihal je po dr. Šusteršiču in Vencajzu ter »kaplanskih revežih« v hribovskih vaseh, ki se pri g. Šukljeju niso učili narodnega gospodarstva. G. Šukljeja ekonomska načela nam pač malo imponirajo in o stalnosti političnih prepričanj on ne more biti učitelj. Iz vsega govora pa se vidi, da tudi Šuklje v principu mora priznati upravičenost teženj katoliško-narodne stranke, da pa »in concreto« tem težnjam nasprotuje samo zato, ker so te težnje nasprotne njegovi politiki.

S potovanja. Milan 6. avg. Včeraj ob osmih zjutraj sva se sošla z magistratnim svetnikom g. Kremžarjem na Trbižu in se odpeljala na Laško. Brzovlak vozi jako naglo skozi benečansko planjavo, kajti ob 1/8. zvečer sva bila že v Milanu. Vso pot ne vidiš drugega kakor tursico, murbe in vinsko trto. Otožna čutila vzbujajo okolica pri Veroni in Peschieri, kjer spominjajo zapuščene trdnjave krvavih bojev naših vojakov. Mnogo kranjskih fantov počiva tu na polju Sv. Lucije, Kustoce, Vilafranke itd. — V Milanu sva dobila dober hotel »Albergo comercio« na trgu Fontana poleg stolne cerkve. Vreme krasno, vročina ne prehuda.

Slovenske razglednice na Dunaju. Včeraj smo prejeli krasno razglednico slovenskega društva »Zvezda« na Dunaju z mnogobrojnimi podpisi. Ta prva slovenska razglednica na Dunaju je umetniški izvršena in izrekamo pristržno hvalo gospicam in gospodom, ki so nam jo vposlali.

Nevarno je zbolel v Leonišču č. g. Lovro Mencinger, bivši župnik v Želmljah. Priporoča se v molitev.

Spomenik dr. Kranjcu. Velenjski rodoljubi nameravajo dne 2. septembra t. l. na rojstnem domu odkriti spominsko ploščo rodoljubnemu učenjaku dr. Kranjcu, ki je po ustavnem letu 1848 predaval na tačasni fakulteti graškega vseučilišča.

V Vintgarju bode v nedeljo dne 12. t. m. koncert radovljiške godbe. Čisti dobiček namenjen je za popravne mostičev. Začetek ob 4. uri popoldne, vstopnina 20 kr.

Tatje. Z Dobrave se nam poroča: Včeraj popoldne je ob belem dnevu, ko ni bilo nobenega doma, na Utiku pri Jurčku št. 17 pokradel nek zlikovec 8 K denarja, eno odejo in nekaj robcev. Zlezal je v hišo skozi okno. Po noči med 11. in 12. uro — od nedelje na ponedeljek so pa poskušali dolgoprstneži vlomiti v štacuno gospe vdove Adamič na Dobrovi št. 18. Kmalu bi se jim bilo posrečilo, ker so bili iz enega okna zlezlo mrežo že skoraj s žrdjo izvili. Ropot je pa domače prebudil; ti so takoj soseda v bližnji hiši sklicali, ki je pograbil puško in enkrat za potepuhi ustrelil. Nato so jo tatje urno popihali brez sledi. Tukaj jih je bilo pa več; dva sta imela opravka pri oknu, eden ali dva, kolikor se je moglo v temi

opaziti, bila sta pa na straži. C. kr. orožništvo jih pridno zasleduje, da bi jih pač — dobilo!

Ljubljanski prostovoljni gasilci in »Narod«. Sinočni »Narod« piše: »Zadnjič smo poročali, da so, ko je gorelo v Kušarjevi hiši, pogasili ogenj domači ljudje. Gasilno društvo pa nas prosi zdaj, naj konstatiramo, da tistega ognja niso pogasili domači ljudje, nego gasilci. To smo s tem storili, ker nočemo kratiti gasilcem časti, da so pogasili ta ogenj v dveh pečeh, ki je bil tako strahovit, da so vrata od peči žarela!« — Vprašamo: »Ali hoče »Narod« s takim zbadanjem širiti mej gasilci ljubezen do težko priborjenega slovenskega poveljevanja? Ali tako zbadanje ne olajšuje agitacije za zopetno nemško poveljevanje?»

Ljubljanske novice. Poročil se je danes v uršulinski cerkvi v Ljubljani gospod Jožef Planinec, c. kr. oficijal pri deželni vladi v Trstu, z gđ. Pesjakovo iz Kamnegorice. — Bogokletstvo. Martin Šusteršič, delavec iz Škofje Loke, je pri stavbi nove Palusove hiše na sv. Jakoba trgu začel preklinjati Boga. Šusteršič bil je aretovan. — Policiji v roke prišel je stolarski vajenec Karol Hočevnar, ki je svojemu mojstru odnesel 20 K. Fant je zapravil ves denar, katerega je darežljivo tudi tovarišem razdelil. — Golaš zastonj je hotel pojesti neki Anton Friškovec pri Antonu Težaku na sv. Jakoba trgu. Friškovec pohrustal je tudi več žemelj in trdil, da je vse že plačal. Ker je pričel še razgrajati, moral je s stražnikom v zapor. — Vodovod je občudoval v noči od 6. na 7. t. m. na Poljanski cesti št. 55 pri Mariji Koselka neznan tat. Samega občudovanja je ukradel 6 kron vredna vratica, ki zapirajo vodovod, in jih odnesel seboj. — Zgubila je Ida Mahr pompadur, v katerem je bila zelena denarnica in v nji 10 kron ter nekaj drobiža, Werner Mahr pa je zgubil zlato verižico z obeskom, vredno 24 kron. — Povožil je neznan biciklist delavko Oliveri, neki Urbas pa Ervina Tavčarja ter ga močno poškodoval. — Trčnil je včeraj v Wolfvih ulicah z vozom sijakarski hlapec Jožef Slopšek v ročni voziček hlapca Karola Žabkarja. Druge nesreče ni bilo, nego da sta se vozova poškodovala. — Pred ljubljanskimi porotniki se bode pri prihodnjem zasledanju morala zagovarjati neka Katarina Silvestri, ki je v Kairi na goljufen način »čarovala«. Ta »čarovnica« je pristojna po svojem možu v Ljubljano, zato se bodo z njenimi »čarovnijami« pečali ljubljanski porotniki. Da bi koga »začarala«, se ni bati.

Iterski deželni zbor je imel v torek osmo sejo; navzočih je bilo 18 italijanskih poslancev. Vlada je predložila načrt zakona o deželni nakladi od žganja. Dr. Ventrella je predložil resolucijo, naj vlada čuva solinski obrt. Vidalich je zahteval, da se premesti sodni uradnik dr. Črvar v Malem selu, ker je pristaš Hrvatov. Sprejeta sta bila načrta zdravstvenega zakona in glede pokojninskega zaklada za občinske zdravnike. Scampichio in tovariši so interpelirali zaradi zaplembe lista »L'Indipendente«, ki je pisal o »narodnem žalovanju«. Vladni zastopnik Fabiani je odgovoril, da ta interpelacija ne spada v iterski dež. zbor, ker je list bil zaplenjen v Trstu. Za pogozdovanje Krasa je dež. zbor dovolil 9000 kron, ako država v isti namen prispeva 24000 kron.

Nove razglednice. Bambergova bukvarna v Ljubljani je založila nove, jako lepe, v raznih barvah tiskane razglednice, in sicer: Triglavski vrh ob jutranji zori, Steiner v Vratih ob jutranji zori, Peričnik, pred mestno hišo v Ljubljani in razgled na Ljubljano. Vse razglednice imajo slovensko in nemško besedilo; cena 10 v.

Umrl je na Vrhniki g. Karol Obreza, v Poreču pa gospa Otilija Horvath, žena bivšega ravnatelja na tukajšnji pripravnici.

Celovško porotno sodišče prične svoje zasedanje zopet dne 10. septembra.

Mizarska zadruga se je ustanovila za slovenske mizarje na Goriškem v nedeljo v Gorici.

Štajerske novice. V spod. Hudinji je padel opekarski delavec Florijan Beršnik s hruške ter se ubil. — V Slov. Bistrici je zgorela dne 3. t. mes. delavnica in hiša kolarja in gostilničarja Perglerja. Nevarnost je

bila vsled vetra velika za celo mesto. — Velikanska Slomšekova slavnost se pripravlja tudi na Murskem polju, na prostoru, kjer je pred tridesetimi leti zbiral se prvi slovenski tabor.

Tatvina. V Vrtojbi je neznan tat v cerkvi podobni Matere Božje ukradel uhane in križec.

Samomor. V Mariboru se je ustrelil 49letni postrešček Marka Leskovar, ker je radi svojega pijančevanja zgubil službo.

Šiba v šoli. G. Ivan Krajnik, nadučitelj na štirirazrednici v Kobaridu, je bil lani odpuščen iz službe, ker je nekega otroka »preveč v roke vzel«. Sedaj je naučno ministerstvo dovolilo, da g. Krajnik zopet sme nastopiti svojo službo.

Dete razrezala na kosce. Nedavno je bila v Barkovljah pri Trstu aretovana neka Marija Luznik, ker je bila na sumu radi detomora. Sumljiva je bila, da je mati otroka, od katerega so našli v Gorici na Plakuti v nekem stranišču roki. Luznik je do zadnjega časa tajila, sedaj je pa pripoznala, da je novorojeno dete razrezala na kosce.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje, 8. avgusta. V Ostrožnem pri Celju je včeraj divjal velik požar. Štiri poslopja je ogenj uničil.

Praga, 8. avgusta. Prihodnjo nedeljo se vrši češki tabor v Přibislavu na polju pred spomenikom Žižke.

Rim, 8. avg. Po zaprisegi kralja Viktorja Emanuela pred parlamentom bodo korporativno prisegli najprej senatorji in nato poslanci.

Rim, 8. avg. Brata in svaka Brescijevega in vse anarhiste iz Prato obdrže v zaporu, ker se zdi, da je bil vsem znan Brescijev načrt.

Bruselj, 8. avgusta. Tukajšnja anarhiška centrala izjavlja, da Bresci in Salson nista izvršila napadov po njenem naročilu. To so dejanja posameznikov. Stranka ne namerava izvršiti ni umora carja ni kake druge kronane glave.

Kolin, 8. avg. Grof Bülow ima važne dogovore z angleškim in nemškim poslanikom. Kitajski poslanik v Londonu se odpravlja proti domu.

Pretorija, 8. avgusta. Reuterjev urad poroča: Buri nameravajo napad na mesto Vryburg. V naglici je bila oborožena mestna straža. Manjši burski oddelki prete na vseh straneh Angležem, ki so se morali umakniti Burom iz Springsa. Ta kraj je velike važnosti radi zaloge premoga.

Kapstadt, 8. avg. Mesto Harrysmith se je udalo Macdonaldu. S tem je zopet otvorjena zveza z Natalom. Obupen boj se je pričel 5. t. m. ob reki Elands in se je naslednji dan še nadaljeval. Podrobnosti še niso znane; sodi se pa, da sta Harington in Hamilton osvobodila posadko v Rustenburgu, ki se je umaknila v Zeerust.

Vojska na Kitajskem.

Akcija evropskih volesil v Kitaju kaj slabo napreduje, kajti ne samo, da mejnarodna armada še ni pričela prodirati proti Pekinu, imajo varuhi evropskih interesov v Tientsinu zopet to smolo, da so jih Kitajci znova prepodili iz mesta. Vodje posamnih oddelkov so se tako dolgo kregali mej seboj za prvenstvo in vrhovno poveljstvo, da so dobili Kitajci nov pogum in pričeli zopet z ofenzivo. Pri Peitfangu, ne daleč od Tientsina, se je že 5. t. m. vnel vroč boj, v katerem je padlo 1200 mož a v armadi, ki je brojila le 16000 Evropejcev. Angleži sicer pravijo, da so Evropejci pričeli z ofenzivo in prepodili Kitajce, a uspeh kaže, da je brzkone le nasprotno resnično.

Li Hung Čang baje še živi in dela priprave za pogajanja; ne ve se pa ali pojde res v Pekin ali ne. Izgovarja se vedno, da še niso dovršene vse priprave.

Berolin, 8. avg. Potrdila še ni, da bi Kitajci si zopet priborili Tien-Tsin. Ta vest je angleška raca.

Kolonija, 8. avg. (C. B.) »Köln. Zeitg.« javlja iz zanesljivega berolinskega vira, da je Waldersee imenovan vrhovnim poveljnikom mejnarodnih čet v Kini.

Bruselj, 8. avgusta. (C. B.) Zunanji minister je prejel brzovajko iz Pekina, ki jo je 2. t. m. oddal belgijski poslanik v Pekinu in ki se glasi: Od 4. do 16. julija smo z osemimi avstrijskimi pomorščaki odbijali napade na naše poslaništvo, a se nismo mogli rešiti. Poslopja avstrijskega, francoskega, nizozemskega in italijanskega poslanika so upepeljena. Vsi tuji se nahajajo pri angleškem poslaniku, čegar poslopje oblegajo Kitajci. Od 20. junija do danes imamo 58 ubitih in 70 ranjenih.

Rim, 8. avgusta. Agenzia Stefani poroča iz Taku: Poveljnik „Elbe“ je izvedel o noti guvernerja v Šantungu, poslani iz Pekina 30. julija, ki pravi, da so dobro ohranjeni poslaniki in ostali tuji v Pekinu. Preskrbljeni so z živili, in ravno sedaj se vrše posvetovanja radi odposlatve poslanikov v Tientsin, kjer naj bi začasno ostali.

London, 8. avg. Li-Hung-Čang je prosil devetmesečnega dopusta (!) Izredno je vznevoljen, ker so bokserji presekali (!) dva tujcem prijazna člana Tsung-li-Yamena. — General Gaselee zahteva boljšeja topništva, admiral Brosche pa več častnikov.

London, 8. avgusta. Iz Shanghaija se brzovajlja 7. t. m.: Li-Hung-Čang je danes uradno izjavil konzulom, da so poslaniki v petek zapustili Pekin in se podali proti Tientsinu. Spremlja jih Yunglu, bivši glavni poveljnik kitajske cesarske vojske.

Newjork, 8. avg. Iz Shanghaija poročajo: Z imenom „Conger“ podpisana brzovajka 5. t. m. slove: Pomagajte takoj, ako bote sploh pomagali. V Pekinu ni nikake vlade razun vojaških načelnikov, ki so sklenili pokončiti vse tujce.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—Č.

(Dalje prih.)

„Res“, reče oče provincijal, „oče Cristoforo je pridigar. Mislim sem že ... in sedaj me še prosite ... A sedaj, v teh okoliščinah, bilo bi to takorekoč kazni. Kazen, predno je zadeva preiskana ...“

„Ne kazni, ne. Pametna previdnost, skupna naredba, da zaprečimo zlo ... Po-vedal sem.“

„Mej nama je stvar jasna; res je! Če je tako, kot je vam bilo sporočeno, je skoro nemogoče, da bi se o tem ne vedelo že v dotičnem kraju. Povsod so hujskači, malopridneži ali vsaj radovedne glave, ki se radosté, če vidijo, da so si duhovniki in posvetnjaki in lasch. Vse ovohajo, po svoje tolmačijo in klepetajo ... Vsakdo mora braniti svojo čast. Tudi jaz imam kot (nevreden) predstojnik svoje dolžnosti ... Čast kute ... me ne briga ... vsakdo naj se briga za sebe! Če je vaš gospod stričnik tako razkačen, razlagal si bode to mogoče prejeto zadoščenje in se bode ... bahal, ponašal s tem, a ...“

„Menite, častitljivi gospod? Mojega stričnika spoštujejo mej svetom kot moža ... kot se mu tudi spodobi. A v mojih očeh je otrok. On ne stori ne več, ne menj, kar mu jaz zapovem. Še več, moj stričnik o tem ne zve trohice. Komu naj sva odgovorna za to? To naredimo mej sabo kot dobri prijatelji

mej nami naj tudi ostane. Ne mislite na to! Jaz znam molčati.“ Tedaj pihne. „Kaj naju brigajo ta žlobudrala? Ali je čudno, če gre menih drugam pridigovat! A mi vidimo, skrbimo, moramo ... mi se ne smemo brigati za čenče.“

„Da to preprečimo, mora mi vaš gospod stričnik dati znak prijateljstva, spoštovanja ... ne radi nas, ampak radi kapuce ...“

„Dobro, seveda, tako je prav ... A saj ni treba. Moj stričnik vedno prijazno sprejme kapucince. To stori že iz nagona, ki je v naši krvi. Razven tega s tem tudi meni vstreže. Sicer pa, kaj nenavadnega ... seveda, ker je tudi ta slučaj nenavaden. Le meni prepustite ... jaz zaukažem svojemu stričniku ... To mu je treba previdno namigniti, da ne opazi, da sva se midva mej sabo pogajala. Čemu bi obvezoval, kjer ni rane? Kar smo sklenili, naj se zgodi, čim preje možno. Če bi se mogoče našel bolj oddaljen kraj ... da vzamemo patru vsako priložnost ...“

„Baš bi radi pridigarja v Rimini. Sicer pa bi tudi njega izbral ...“

„Seveda, kakor navlaš. In kdaj ...?“

„Če je sila, takoj.“

„Sila, sila, častitljivi oče, bolje danes nego jutri. In“, nadaljuje vstavši, „če moremo jaz ali moja rodovina očetom kapucinom ...“

„Poznam dobrohotnost vaše rodovine“, reče oče provincijal, vstane in gre za zmagovalcem proti vratom.

„Ugasnili smo iskro“, pravi grof in se ustavi, „iskro, ki bi mogoče provzročila cel požar. Mej dobrimi prijatelji se z malimi besedami poravnajo važne stvari.“

Ko pride do vrat, odpre in zahteva, naj gre oče provincijal naprej. Nato vstopita v drugo sobo in se pomešata mej družbo.

Mnogo je trdil, prizadeval in govoril grof pri svojih poslih, in potem so se ravnali tudi njegovi vspehi. S tem razgovorom je dosegel, da je šel oče Cristoforo peš iz Pescarenico v Rimini, kar je lep sprehod.

Nekega večera pride v Pescarenico kapucinec iz Milana s kopico pisem za očeta gvardijana. To je bilo povelje za očeta Cristoforo, naj se odpravi v Rimini za postnega pridigarja. V pismu na gvardijana je bilo ukazano, da naj oče Cristoforo popolnoma popusti, kar je sedaj počenjal ondi, in da naj si ne dopisuje z nikomur. Brat, ki je prinesel pismo, naj ga spremlja na potu. Gvardijan zvečer molči, zjutraj pa pokliče očeta Cristoforo, pokaže mu pismo, zapové mu vzeti torbo, palico, robec in pas in se takoj odpraviti z bratom, katerega mu predstavi. (Dalje prih.)

Umrli so:

6. avgusta. Marija Černač, sprevednika hči, 2 meseca. Jenkove ulice 11, calarrh. gastro intest. — Ivan Teršan, hlapec, 48 let, Poljanska cesta 58, plućnica. — Fran Močilnikar, sprevednika sin, 5 mesecev, Dunajska cesta 35, meningitis.

V otroški bolnišnici:

6. avgusta. Frančiška Zupančič, delavca hči, 3 mesece, furunculosis.

V bolnišnici:

5. avgusta. Marijana Zerovnik, tesarja vdova, 81 let, ostarelost.

6. avgusta. Ivan Handič, hlapec, 25 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dna	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nobe	Petarina v 24 urah v mm.
7. 9. zveč.	735.3	17.8	sl. jug.	jasno		
8. 7. zjut.	734.8	13.4	sl. svzh.	megla		0.0
2. popol.	733.8	25.9	sr. zah.	del. jasno		

Srednja včerašnja temperatura 17.7 normale: 19.4°.

Dunajska borza.

Dne 8. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	97.60
Skupni državni dolg v srebru	97.25
Avstrijska zlata renta 4%	115.90
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97.70
Ogerska zlata renta 4%	115.40
Ogerska kronska renta 4%, 200	96.80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1711
Kreditne delnice, 160 gl.	663.75
London vista	243
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.50

20 mark	23.67
20 frankov (napoleonor)	19.33
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.40

Dne 7. avgusta.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	171
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	161
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	193
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95
Tisine srečke 4%, 100 gl.	139
Dunavske vravnjavne srečke 5%	251

Umetni mlin

(zmelje vagon žita na teden) in 682 6—4

žaga za deske

s stranskimi poslopji. event. tudi do 20 oral zemlje, je na prodaj za zmerno ceno. Vodna moč (v Savinski dolini) je stalna. Pojasnila daje iz prijaznosti gospod Ivan Strašek v Celju, Veliki trg št. 4.

Barve za učence

ima v največji izheri v zalogi trdka BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice. 228 19 11—3

Vnanja naročila proti povzetju.

Trgovskega pomočnika

izurjenega v prodaji mešanega blaga, sprejme z ugodnimi pogoji 707 3—1

„Kmetijsko društvo v Marnbergu“.

V Adergazu, tik sloveče in starodavne božje poti v Velesovem, otvori se z dnem 5. avgustom letos pri Stamcarjevih

nova gostilna

kjer se bode točilo priznano dobro, pristno Zajčevo vino in vedno sveže pivo.

Tudi se bo postreglo z zajuterkom in ob vsakem času z okusnimi gorkimi in mrzlimi jedili. — Senčnat vrt je ob hiši.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

odličnim spoštovanjem

699 3—2 Alojzija Štamcar.

Št. 24.149.

Razglas.

Vsled sklepa c. kr. mestnega šolskega sveta v Ljubljani z dne 14. julija 1900, št. 496, se ima v prihodnje šolsko leto na I. in II. mestni obrtni pripraviljalnici pričeti s 16. septembrom in prenehati z 31. majem. Pouk se ima v prihodnje vršiti ob nedeljah od 9.—12. ure dopoldne, ob torkih od 7.—9. ure zvečer in ob petkih od 7.—8. ure zvečer.

Na obrtni nadaljevalni šoli, spojeni s c. kr. realko v Ljubljani, se ima pa vsled sklepa šolskega odbora obrtne nadaljevalne šole z dne 22. junija 1900 v prihodnje večerni pouk ob delavnikih pričeti ob 7. uri zvečer, dočim ostaneta nedeljski dopoldanski pouk in šolska doba sploh neizpremenjena.

To se daje vsem obrtnim gospodarjem in vajencem tem potom na znanje.

V Ljubljani, dne 25. julija 1900.

C. kr. mestni šolski svet.

Ivan Hribar l. r., predsednik.

Grajsčcina

v krasni in zdravi legi pod Rožnikom 1/4 ure oddaljena od Ljubljane z lepim senčnatim parkom in z vsemi udobnostmi

se prodaja.

Posredovalci izključeni.

Natančna pojasnila daje

Dr. Josip Furlan,
advokat v Ljubljani.

685 7—5.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.

Opezarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.

170 47

Prodá se iz proste roke

jednonadstropna hiša

z lepim, ravno kupljenim vrtom. Hiša je pripravna za kakega upokojenega gospoda ali tudi trgovca, ker stoji na križpotu, v kateri je zdaj trgovina z mešanim blagom in mala tobačna zaloga.

Več se izve pri Andrej Leskovec-u, posestniku v Škofji Loki. 708 3—1

Pekarija

na deželi blizu Celja, 681 6—4

z jako dobrim prometom se prodá prav v ceno z zemljiščem vred ali brez zemljišča.

Pojasnila daje iz prijaznosti gospod Ivan Strašek v Celju, Veliki trg št. 4.

Glavna zaloga
za Kranjsko:

Mihael Kastner
v Ljubljani. 259 52-29

696 2—2

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.